

HÍRMONDÓ 2023/11

Siketvakok Országos Egyesülete

Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számának elején beszámolunk novemberi szabadidős klubunkról. Társszervezeteink hírei között ízelítőt kaphatnak a Videó a Vakoknak elnevezésű projekt tevékenységéből, valamint az EDbU újabb tagszervezetének életébe is betekintést nyerhetnek. A későbbiekben Zágrábba látogatunk egy szakmai konferenciára, majd arról is hírt adunk, miként ünnepelte 18. születésnapját a szlovén siketvakokat tömörítő DLAN egyesület.

A Hírmondó aktuális lapszáma mellékletet is tartalmaz, mely a SVOE és a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikája által közösen szervezett, november 10-i konferencián elhangzottakat összegzi.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

TARTALOM

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK.....	2
Novemberi szabadidős klub: egy vidám délután a bowling pályán	2
TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI	4
„Beszélő” buszokkal segíti a BKK a látássérült utasok önálló közlekedését	4
Videó a Vakoknak: információk és figyelemfelkeltés a szolgáltatással kapcsolatosan	4
EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából.....	6

„A szakadék áthidalása” – szakmai konferencia Zágrábban.....	12
„Akik a szívüket a tenyerükben tartják”: 18 éves a szlovén siketvakokat tömörítő DLAN Egyesület.....	19
Az EDbU kiáltványa a Siketvakok Európai Napja 2023 alkalmából – az európai siketvak közösség élénk hangjának megerősítése	26
Kapcsolatteremtés az újságírókkal: hasznos praktikák az EDF online konferenciájáról.....	30
HÍR, ÉRDEKESSÉG	35
Tizenkétezer éves a Föld leghatalmasabb élőlénye, és most felvették a hangját	35
KEDVENC RECEPTJEIM.....	36
A HÓNAP VERSE	38

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK

Novemberi szabadidős klub: egy vidám délután a bowling pályán

2023. november 15-én, szerdán 14-16 óra között a Budafoki úton található Strike Bowling Club vendégei voltunk.

Ahogy a helyszín neve is mutatja, a bowling labdajátékban próbálhattuk ki magunkat. A csoportban többen már tisztában voltak a játék szabályaival és rendelkeztek is róla több-kevesebb tapasztalattal, rám azonban az újdonság erejével hatott.

A játék egy speciális pályán zajlik, melynek méretét pontos szabályok írják le. Hossza 18,3 m, a szélessége 107 cm. Végén műanyag bábuk állnak, melyek 1-10 között számozottak. Ezek mérete is szabványosított: magasságuk 38,1 cm, a tömegük 1,5 és 1,6 kg közötti. A bowling golyó, melynek a rendeltetése az, hogy a pályán végiggurítva minél több bábút eldöntsünk a segítségével, 21,6 cm kerületű. Súlya legfeljebb 7,25 kg lehet. A biztos fogás érdekében ujjtartó lyukak vannak rajta, szám szerint 3. Méretük az egyes golyókon más és más, amit szintén érdemes figyelembe venni. A labdák számozása 6-tól 16-ig tart, súlyuk ennek megfelelően növekszik. Mindig a nehezebbet érdemes választani, figyelve arra, hogy még kényelmesen tudjunk vele gurítani.

A pálya lejt, két oldalán egy-egy bemélyedés fut végig. Ezek hivatalos neve csatorna, de mi – kevéssé szakavatott játékosokként – „árokak”

neveztük. A gurítás akkor számít érvényesnek, ha a golyó a pályán halad végig és nem a csatornák egyikébe érkezik.

Az érvényes pontokat ma már gép számolja, összesíti. Az egyesületünkből érkezett, népes csapat három pályánál sorakozott fel, egy csapatban 6 vagy 7 személlyel. Tőlünk 19 fő játszott 6 segítő közreműködése mellett. Mielőtt megkezdődött volna a játék, a segítők a neveinket beírták a gépbe, ami a pálya fölötti táblára mindig kiírta, hogy ki következik aktuálisan a gurításban. Ugyaninnen lehetett leolvasni az elért pontszámainkat is.

Mindenkinek tíz mezőt kellett teljesíteni, azaz egy személyre tíz alkalommal került sor. Egy ilyen „mezőben” kétszer lehetett dobni és a ledöntött bábuk száma adta a pontokat.

A gurításnak is megvan a maga módja. A pálya felénk eső végén egy vonal húzódik, amit nem szabad átlépni. A dobások/gurítások álló helyzetben történtek. Fél kézzel, 3 ujjunkat a fogást könnyítő lyukakba téve fogtuk meg a golyót. Meghajoltunk, hogy a földhöz minél közelebb, lehetőleg a térdünk magasságában adjunk neki lendületet, erősen meglengetve azt. Majd egy ponton elengedtük és hagytuk, hogy végig guruljon a pályán. A segítőink azt javasolták, érdemes a lengetéskor és az elengedéskor az egyik lábunkkal kicsit előrébb lépni.

Honnan ered ez a játék?

Foglalkoztatott ez a kérdés, ezért információgyűjtésbe kezdtem az interneten.

A ... oldalon a következőket írták:

„A 10 bábuval játszott bowling Amerikában született, első szabályait 1895 környékén rögzítették. A bábujáték hamar átterjedt Európára is, ma már nincs olyan ország és város, ahol ne lennének bowlingpályák, ahol a játékot egyénileg és csoportosan is lehet játszani.

Az első szabályok a pályára vonatkozóan mai napig érvényben vannak. ... Érdekes módon Magyarországra a bowling egyszerre érkezett a rendszerváltással, az első bowlingpályák 1989-ben épültek. A legtöbb bowlingpálya elsősorban Budapesten van, de több kisebb város is büszkélkedhet kiváló pályákkal.

A Magyar Bowling Szövetség 1996-tól létezik, s azóta a sportág is fejlődésnek indult hazánkban, a kezdeti barátságos versenyeknek ma már komoly tétjük is van. A bowling bajnokságokat csapatok és egyéni versenyzők játsszák.”

Bár szinte teljesen biztos vagyok abban, hogy a SVOE csapatából senki nem szeretne majd a Magyar Bowling Szövetség (mai nevén Magyar Bowling és Teke Szövetség) berkein belül játszani, nagyszerű hangulatban telt a délután. Valódi élményekkel gazdagodtunk, s a rosszabbul sikerült dobásainkon is tudtunk kacagni.

Szívből jövő köszönet a szervezőknek, a segítőknek és mindenkinek, aki munkájával, odafigyelésével lehetővé tette számunkra e játékos tapasztalat megszerzését!

(A cikket írta: Taskovics Adél, a játék történetéről szóló információk forrása: Bowlingcentrum.hu)

.....

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI

„Beszélő” buszokkal segíti a BKK a látássérült utasok önálló közlekedését

Október 15-től a Rákóczi úton közlekedő buszok a megállóba érkezve hangosan tájékoztatják a várakozókat, melyik járat érkezett a megállóba és merre indul tovább.

Az újonnan forgalomba állt járművek esetén a bemondás a közlekedési távirányítóval aktiválható. A korábban beszerzett buszok esetén a jármű vezetője tudja lejátszani egy gombnyomással a tájékoztató szöveget.

Forrás: VGYKE 42/2023 Hírlevél

.....

Videó a Vakoknak: információk és figyelemfelkeltés a szolgáltatással kapcsolatosan

Az alábbi két cikk Péter Zsigmond egyesületi tagtársunktól érkezett. Elsőként ízelítőt kaphatnak egy videó leírásából, majd egy új levelező lista indulásáról olvashatnak.

Az ember, aki több mint 60 vadmacskával és más állatokkal él együtt:

Az embereket mindig érdekelte, hogy vajon mennyire lehet közel kerülni a vadállatokhoz, mert sokunkban benne van ez a vágy.

Ezzel kapcsolatban került fel a „Videó a vakoknak” alapítvány honlapjára egy videó, ami bemutat egy esetet.

Kody Antle állatoktató és a Myrtle Beach Safari vezetője.

A jelenetekből vett szemelvények elolvasásával „nézzük” meg a kisfilmet, ami egy kedves élmény nekünk, állatbarátoknak. A jelenetek leírása után olvashatunk még egy ismertetőt a tigrisekről is.

A kisfilmben gyorsan követik egymást a jelenetek miközben lendületes zene szól.

Időnként a képernyőn megjelenik egy angol nyelvű felirat.

- e. Kody Antle egy füves területen ül, a vörös csíkos tigris az ölében fekszik. A tigris teljesen a hátán hever, a feje Kody mellkasánál van, ami el is takarja azt.

Két első mancsát lazán tartja, miközben Kody a tigris mellkasára helyezi két tenyerét, majd gyömszőli, simogatja a bundás jószágot.

A tigris nyitott szájjal élvezi a kényeztetést és hálából szeretné megnyalni gazdáját. Látszik, hogy nagyon jól esik neki, és egy kicsit meg is harapdálhatja Kody alkarját, csupán szeretetből.

„These big cats have a very unique dad! – Ezeknek a nagymacskáknak nagyon különleges apukájuk van!

2. A csimpánz a fán játszik, Kody a fa alatt áll, és feltartja kezeit.

A majom megtámaszkodik hátsó lábaival a fa ágai között, lenyújtja jobb kezét a fiúnak és felhúzza maga mellé a fára.

Kody leül egy vastag ágra, a majom mellette foglal helyet, majd a majom bal kezével átöleli a fiú nyakát, aki egy puszit ad a csimpánz arcára.

Összedugják az arcukat és nagyon boldogok egymás társaságában.

„This is Kody Antle” – Ő Kody Antle.

3. Kody és a nagymacskák szaladgálnak a füves területen, láthatóan mindenki nagyon élvezi. A tigrisek, mint a kiscicák elkapják egymást, játszadoznak, nagyon boldogok.

Két fehér tigris között egy vörös csíkos különösen játékos, egyből elkapja a bal oldali nagymacska farát. Kody közöttük fut, úgy viselkedik, mint az állatok, futás közben megérinti őket.

„He lives an extraordinary life” – Rendkívüli életet él.

Új levelezőlista:

Új levelezőlistát hoztunk létre, ami két témával foglalkozik:

- e. Milyen mesterséges intelligenciát használó eszközök és szoftverek segíthetik a látássérültek életét? – Hogyan használjuk azokat?

Pl. hogyan lehet többet kihozni az openai ChatGPT-jéből, a Bardból és a Bingből?

2. Milyen videókról készült leírások segíthetik a látássérülteket az ismeretszerzésben és a kikapcsolódásban?

A listára való jelentkezést a

<https://lev-lista.hu/?p=listpage&l=videoavakoknak>

oldalon lehet megtenni, vagy egy levelet írva a

peterzsigmond1@gmail.com

e-mail címre.

EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából

Interjúsorozatunk novemberi számában dr. Simona Gerenčer, a szlovén siketvakokat tömörítő DLAN egyesület főtitkára az interjúalanyom. Az európai összehasonlítást célzó kérdések mellett kíváncsi voltam munkájuk igazán különlegesnek és példamutatónak számító részleteire is. Kitértünk többek között a siketvak jelnyelv Szlovénia alkotmányába való beemelésére, a DLAN szakmai kiadványainak széles tárházára, vagy épp a haptikus jelnyelvi szótárakra.

Marjana Kenda, a DLAN személyi asszisztencia programjának vezetője azzal segítette a munkámat, hogy angolra fordította számomra Simona szlovén nyelvű válaszait. Szívből jövő köszönet a kommunikációs segítségért!

– Mikor és milyen céllal alapították a DLAN Egyesületet?

– A DLAN 2005-ben alakult. Az alapítás célja az érintettek meghatározása, támogatása volt, valamint a szükségleteikre való válaszadás és az érdekképviselés. A siketvak emberek keserű tapasztalatai jelezték egy siketvak közösség létrehozásának és e terület szabályozásának szükségességét.

– Mit jelent a „DLAN” szó, és miért került be az egyesület nevébe?

– Már az alapítás idején elgondolkodtunk azon: olyan nevet kell választanunk, amely rövid és egyértelműen meghatározza a szervezetet.

Olyan szót kerestünk, amely rövidített névként is szolgálhat. Gyakran DLAN Egyesületként emlegetnek minket.

A „DLAN” szó szlovén nyelven azt jelenti: „tenyér”, és a siketvakokkal való kommunikációhoz kapcsolódik. A tenyér és a kéz rendkívül fontos a számukra, mivel a kommunikáció nagy része a kéz segítségével történik.

– Mik voltak a legnagyobb változások a siketvakok életében az egyesületük megalakulása óta?

– A DLAN kizárólag a siketvakok igényeire adott válaszként jött létre. Amikor körülbelül húsz évvel ezelőtt találkoztunk egy siketvak személlyel, meg volt győződve arról, hogy ő az egyetlen a világon, aki nem lát és nem is hall. Csak a DLAN Egyesület megalapításával tudott gyorsan kialakulni egy siketvak közösség. Egyesületünk olyan helyé vált, ahol a siketvak emberek találkoznak, megismerik egymást, megosztják a számukra fontos tapasztalatokat, tanulnak, felfedezik képességeiket, erejüket, erősítik önbecsülésüket, és személyes fejlődésnek indulhatnak. Csak ha a siketvak egyén eléggé megerősödött, akkor tud hozzájárulni a közösséghez/társadalomhoz. Ma a siketvak személyek azok, akik kreatív ötleteikkel és javaslataikkal hozzájárulnak a társadalmi javakhoz, hiszen fontos alkotók, mentorok, költők és kulturális események társalkotói. A siketvak egyének és a siketvak közösség együttes fejlődését csodálatos látni.

– Mi jelenti a legnagyobb kihívást a munkájában?

– A Szlovén Siketvakok DLAN Egyesülete 2005-ben történt megalakulása óta végzi küldetését. A társalapítók mindig is részt vettek a szervezet munkájában, és ezáltal hozzájárulnak az egész siketvak közösség jobb minőségű munkájához, amelyet erősítünk. A legnagyobb kihívás, amellyel munkánk során szembe kell néznünk, a siketvakok társadalmi környezetének megértése és a döntéshozókkal való együttműködés.

– Honnan várhatnak segítséget a nehéz helyzetek megoldásához?

– Nehéz helyzetek esetén számos szervezethez, támogatóhoz, adományozóhoz és jószívű emberhez fordulhatunk. A DLAN Egyesület a „Közös erővel többet tehetünk” szlogen jegyében működik.

A megoldások gyakran csak együttműködéssel, bátorsággal, elszántsággal és professzionalizmussal lehetségesek.

– Mi volt a legjelentősebb dolog, amit elért a munkája során?

– Nagy eredménynek mondhatjuk a siketvakok közösségének megalakulását, amely azóta is erősödik és fejlődik. Épp így fontos a

szakmai munka fejlődése is a siketvakok területén. Ez megmutatkozik számos könyv megjelentetésében, a tudományos kutatás megkezdésében, és a felsőoktatási intézményi karokkal való együttműködésben. Ugyanakkor sikerként kell kiemelni a siketvakok nyelvének elismerését és annak a Szlovén Köztársaság alkotmányába való beemelését is, amellyel Szlovénia a világon elsőként tette meg ezt a fontos lépést. Ezzel a siketvakságot önálló fogyatékosként, a siketvak közösséget pedig önálló közösségként ismerték el a maga nyelvével, kultúrájával és szervezetével. Végül, de nem utolsósorban fontos sikernek tekintünk minden olyan erőfeszítést, amely a siketvakok jogainak szisztematikus szabályozására irányul.

– Hogyan kapják meg a szlovén siketvakok a számukra szükséges speciális ellátást a mindennapi életben (kommunikáció, mobilitás, társadalmi élet stb.)?

– A DLAN Egyesület megalakulása óta azon dolgozik, hogy javítsa az országban élő összes siketvak ember életminőségét. 2014-ben kaptak először az őket megillető jogokból, a technikai segédeszközökre és a járművek adaptálására vonatkozó szabályok révén. Később más törvényeknek köszönhetően is kaptak bizonyos jogokat.

Folyamatosan arra törekszünk, hogy a siketvakok jogait beépítsük a területi jogszabályokba, és ezáltal javítsuk életminőségüket. 2019-ben lépett hatályba a személyes segítségnyújtásról szóló törvény, amely többek között lehetővé teszi a siketvakok számára, hogy joguk lehessen a személyi asszisztensek által nyújtott szolgáltatásokra.

Személyi asszisztens az, aki egyéni segítséget nyújt a siketvak személynek minden élethelyzetben. A DLAN Egyesület szintén nyújt a siketvakok számára személyi asszisztenciát.

– Miként tudják támogatni a siketvak gyermekeket abban, hogy hozzáférésük lehessen a kommunikációhoz és az oktatáshoz?

– Rendszeresen együttműködünk a siketvak gyermekek szüleivel. Havonta tartjuk a siketvak gyermekek/személyek szüleinek (hozzátartozóinak) csoportos találkozóit is.

Törekvéseink a siketvak gyermekek oktatásának és életminőségének javítására is irányulnak, mégpedig a területi jogszabályokon keresztül. Szükség esetén együttműködünk iskolákkal vagy oktatási intézményekkel is, ahol szakmai tanácsadást és támogatást nyújtunk a siketvak gyermek vagy serdülő hatékonyabb megközelítése, kommunikációja és megértése érdekében.

A jövőben az Oktatási, Tudományos és Sportminisztériummal is szeretnénk szorosabb együttműködést kialakítani.

– Milyen termékeket és szolgáltatásokat kínálnak a siketvakok számára az önálló életvitelhez?

– 12 szociális jóléti programot biztosítunk a siketvak emberek számára. Ezek közül a legfontosabb a Siketvakok Képzése és Szociális Rehabilitációja, amely az egyetlen állami szociális jóléti program a siketvakok számára Szlovéniában. E program keretében működik a Siketvakok Nappali Központja, amely lehetővé teszi az érintettek számára, hogy naponta eljőjenek az egyesületbe, ahol edzenek, szocializálódnak, felfedezik és fejlesztik képességeiket. Mindig az embereket és az ő igényeiket helyezzük előtérbe. Minden nap arra törekszünk, hogy minden siketvak embernek erőt adjunk, és vele együtt fedezzük fel az élet értelmét. Személyi asszisztenciát és korai fejlesztést biztosítunk a fogyatékossgal élő gyermekeknek egy fejlesztő klinika keretében, együttműködésben a korai fejlesztési központtal.

A DLAN Egyesület személyes segítségnyújtást is biztosít.

Az évek során bebizonyosodott, hogy a szívükkel hallgató és a tenyerükkel látó - siketvak - emberekkel az egyéni munka az egyetlen hatékony módszer. Pontosan ezt nyújtja a személyi asszisztencia szolgáltatás, amely leírhatatlanul sokat ad nekik. Lehetővé teszi számukra a nagyobb fokú függetlenséget, ezáltal az önkép és az önbizalom javulásához vezet. Ezen keresztül minőségi munkakapcsolatot alakítanak ki a személyi asszisztenssel, amely elsősorban a bizalmon alapul. Segítségével felfedezik adottságaikat és rejtett képességeiket, új lehetőségekre tesznek szert, beilleszkednek a társadalomba. Javasataikkal, ötleteikkel, tapasztalataikkal és munkájukkal hozzájárulnak annak jólétéhez. Mindezekben felfedezik az élet értelmét.

– Milyen szakmai publikációik vannak a siketvakságról és a siketvakok nyelvéről?

– Idáig több mint 40 kiadványt (könyveket), fordításokat, hangoskönyvre, Braille-írásra, szlovén jelnyelvre és könnyen érthető szövegre adaptált változatokat adtunk ki. Mindezzel nagyobb és szélesebb olvasóközönséget szeretnénk elérni.

A könyvkiadással szeretnénk a siketvakok területét és magukat a siketvak embereket is közelebb hozni minden érdeklődő olvasóhoz.

A siketvak emberek a „Történetek az emberekről, akik a szívükkel hallgatnak és a tenyerükkel látnak: Siketvakon élni” című könyvvel saját történeteik első szerzői és társszerzői lettek. Ebből két rész is megjelent.

Az első könyvet lefordították angol, szerb, orosz, magyar nyelvre. Készült belőle Braille-írású, hangos és szlovén jelnyelvi változat is.

Így egyes kiadványokban együtt alkotunk a siketvak emberekkel, akik tapasztalati szakértők és a lehető leghitelesebben mutatják be tapasztalataikat és életüket.

Egyesületünk 16. évfordulója alkalmából Gyűjteményt adtunk ki „Jog embernek lenni” címmel. A kötet írott szóval és képanyaggal mutatja be a siketvak közösség kialakulását és növekedését. Megismerteti az olvasót a DLAN Egyesület társadalmi térben betöltött fontos szerepével.

Érdekességként kiemelném még a „Haptikus kommunikáció siketvak emberekkel I. és II.” című két könyvet. Ezek a siketvak emberekkel együttműködve kifejlesztett haptikus jeleket tartalmazzák. A haptikus kommunikáció a hát felső részének, a vállaknak és a felkaroknak a megérintésével zajlik és teljesen alkalmazkodik ahhoz a környezethez és kultúrához, amelyben élünk. A jelek leírása és angolra fordítása mellett QR-kódokat is mellékelünk, amelyek a siketvak emberekkel folytatott haptikus kommunikáció online szótárához vezetnek.

– Mik voltak a legnagyobb sikereik a siketvakok érdekvédelmében?

– Az érdekvédelem rendkívül fontos, nemcsak a siketvak egyén mindennapi életében, hanem az egyén életminőségének és az egész siketvak közösség működésének javításában is.

A siketvakok nyelvének a Szlovén Köztársaság alkotmányába való beemelése mellett meg kell említeni a DLAN Egyesület erőfeszítéseit a siketvak személyek státuszának és jogainak szabályozására.

Egy olyan független törvény elfogadására törekszünk, amely meghatározza a siketvakok nyelvének szabad használatához és fejlesztéséhez való jogot, hogy a siketvakok alapvető emberi jogokkal rendelkezzenek. Azaz a nyelvhasználathoz és az önkifejezéshez, az egyéni támogatáshoz és segítségnyújtáshoz, a státusz szabályozásához, a képzéshez és rehabilitációhoz, valamint a siketvakok tolmácsszolgálatának igénybevételéhez való joggal.

Ez lehetővé teszi számukra az oktatási folyamatban és a foglalkoztatásban való részvételt és egyenlőbb bánásmódot, a mindennapi élet minden területére való beilleszkedést és a személyes fejlődést. A siketvakok nyelvi és kommunikációs képességeinek fejlesztése érdekében a születésüktől kezdve folyamatos szakszerű

kezelés mellett biztosítani kell a nyelv használatához és fejlesztéséhez, valamint a tolmácsszolgáltatáshoz való jogukat. Ez ugyanis az emberi jogi törvények alapjaiból ered.

Éppen ezért törekszünk a siketvak személyek státuszáról és jogairól szóló törvényjavaslat elfogadására, amely rendkívül fontos lépést jelent a fogyatékossgal élők egyik legkiszolgáltatottabb, de leginkább elhanyagolt csoportjának védelmében és helyzetének javításában.

– Hogyan fejlesztik a siketvakok nyelvét?

– Kizárólag a siketvakok közösségében fejlődhet. A siketvak emberekkel együtt tudjuk fejleszteni a nyelvet, megtanulni, használni. Együtműködésünk eredményeként érdekes könyvek és egyéb tananyagok születnek, amelyek a siketvakok nyelvének további kutatására ösztönöznek bennünket.

– Milyen rendezvényeket szerveznek a siketvakok számára?

– Mindig a siketvak emberek igényeiből indulunk ki. A szociális jóléti programok tartalmát az ő igényeikhez, érdeklődési körükhöz és kívánságaikhoz igazítjuk. A Siketvakok Képzési és Szociális Rehabilitációs Programja keretében naponta számos oktatási, sport, kulturális és szociális tevékenységre kerül sor. Minden tevékenységben egyéni segítséget nyújtunk. Emellett szociális-rehabilitációs tábort, spirituális hétvégéket, a siketvakok egészségmegőrzését szolgáló tevékenységeket, stb. tartunk. A következő hónapban nyilvánosan bemutatjuk az első dokumentumfilmet a siketvak emberekről „Az érintés ereje” címmel. A bemutató helyszíne a Kino Šiška lesz, Ljubljánban.

A siketvakok közösségében folyamatosan arra törekszünk, hogy minden egyes embert megerősítsünk, hogy félelmét bátorsággá, tudatlanságát tudássá, függőségét függetlenséggé változtassuk. Csak egy kellőképp megerősített siketvak egyén képes hozzájárulni a közösséghez, és ezáltal gazdagítani önmagát és másokat.

– Ön szerint miért volt fontos az EDbU 2003-as létrehozása?

– Az együtműködésben van az erő. Az Európai Siketvak Unió kulcsszerepet játszik az európai országok siketvak közösségeinek összekapcsolásában, és a velük való munka legjelentősebb szakmai irányelveinek megalkotásában is. Hatalma van a Siketvakok Világszövetségével és más fontos nemzetközi szervezetekkel való együtműködésben is, amelyek hatással vannak a siketvak közösségre és az érintettek életére.

(Az interjút készítette, angol nyelvről fordította: Taskovics Adél)

„A szakadék áthidalása” – szakmai konferencia Zágrábban

2023. október 12-én a szlovén siketvakokat tömörítő DLAN, valamint a Dánia északi részén tevékenykedő, siketvakoknak tanácsadást nyújtó szervezet,

„The Specialist Counsultancy for the Deafblind at the North Denmark Region” és a horvát siketvak egyesület, a DODIR által szervezett konferencián vettem részt. A rendezvény a „Szakadék áthidalása” címet viselte. A horvát siketvakok egyesülete, a DODIR irodája volt a helyszíne. Ún. „hibrid” rendezvény volt, hiszen aki tudott, ellátogathatott Zágrábba, hogy fizikai jelenlét mellett hallgassa meg az előadásokat, de online, Zoom videóhívásban is nyomon lehetett követni az eseményeket. Én az interneten keresztül bekapcsolódó résztvevők táborát erősítettem.

A rendezvény moderátora köszöntötte mind a személyesen-, mind az online résztvevőket. Utóbbiak Európa minden területéről beléptek, Svédországtól egészen Bulgáriáig.

A rendezvényt egy, az EU által támogatott Erasmus+ program keretében tartották.

Többféle áthidalandó szakadékról is szó van, részleteit megtudhatjuk az előadóktól: közülük az első Dr. Sanja Tarczay, a DODIR és a Siketvakok Világszövetségének elnöke volt.

Örömét fejezte ki, hogy ők lehetnek a házigazdák az Erasmus+ projekt keretében. Siketvakok Világszövetségének nevében is felszólalt, melynek ő az elnöke. Tanácsadóként fordul most a hallgatósághoz. Azon igyekszik, hogy ismertethesse velünk a második globális jelentés néhány fontos ajánlását, amelyet idén publikáltak. Ez nagyon fontos dokumentum a siketvakok számára, különös tekintettel a siketvak gyermekekre, akik a fogyatékossgal élő személyek egyik legsebezhetőbb csoportját alkotják.

Elsőként a Siketvakok Világszövetségéről beszélt, amelynek a jelnyelvi nevét is megmutatta. Lépésről lépésre ismertette a szövetség eddigi tevékenységeit és jövőbeni terveit.

A legfontosabb, hogy 2001-ben alapították és a fogyatékossgal élőkért tevékenykedő világszervezetek egyike. A Siketek Világszövetségét 15 évvel korábban hozták létre. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy konzultatív státuszuk van az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsában, ami nagyon fontos szerep. Lehetővé teszi, hogy hatást gyakoroljanak, együttműködjenek és részt vegyenek a velük kapcsolatos döntéshozatalban. A WFDB tagjai között vannak siketvakok és olyan

szervezetek, melyeket siketvak személyek vezetnek, s együttműködnek az értük dolgozó szervezetekkel.

A világ 62 országából vannak tagjaik, valamennyien nemzeti szervezetei a siketvakoknak, s három regionális képviselőjük is van. Sanja elmondta: a WFDB által szervezett találkozón volt tavaly, érdekes volt látni a sokszínűséget, ami a siketvak közösségen belül uralkodott. Megmutatkozott ez a kommunikáció, a tolmácsolási technikák tekintetében is, hiszen a kultúrák és a nyelvek összefonódtak.

Az ENSZ egyik mottója így szól: „Semmit rólunk nélkülünk”. Ők pedig úgy döntöttek, ezt ilyen formában használják: „Semmit a siketvakokról a siketvakok nélkül”.

Mit látnak fontos célnak a jövőre nézve?

- A siketvakok életminőségének javítását;
- Biztosítani, hogy az érintettek képesek legyenek az önképviseletre;
- Biztosítani, hogy megkapják az őket megillető jogokat;
- Magas minőségű tolmácsszolgáltatást biztosítani nekik.

A fogyatékosagra való figyelemfelhívás is céljuk, kifejezetten a siketvak személyek tekintetében. A siketvakok helyzetéről szóló második globális jelentést idén májusban publikálták. Ez az első globális jelentésre épül, melyet 2018-ban tettek közzé.

Az első globális jelentés volt a kutatások alapja. A második példákat hoz jó praktikákra és esettanulmányokra. A szövegnek két főbb része van. Az első a fogyatékosággal élők befogadásának előfeltételeit írja le a siketvakok tekintetében, míg a második rész arról szól, hogy miként lehet a gyakorlatban megvalósítani ezt a bevonást.

Sajnos sok országban még mindig nincs a siketvak gyermekek szükségleteire adaptált oktatási rendszer, vagy olyan, amelyik megkönnyítené társadalmi részvételüket. A jelentés első részében történeteket, siketvak emberek esettanulmányait is lehet olvasni, illetve jó gyakorlatokat, tanácsokat is. A második rész a fogyatékosagra vonatkozó jogszabályokat, intézkedéseket, szolgáltatásokat sorol fel, illetve szól a siketvakokat érintő lakhatási szolgáltatásokról is.

Horvátországnak pl. nincsenek szakembereik, akik elég jól képzettek ahhoz, hogy siketvak gyerekekkel dolgozzanak. Jövőképük a siketvak emberek tekintetében az, hogy igyekeznek még inkább közülük is a legsebezhetőbb csoportokra fókuszálni: nők, idősek és gyerekek. Aktívan dolgoznak azon, hogy elérjék: a WHO fogyatékoságokat felsorakoztató listáján rajta legyen a siketvakság is.

A WFDB a DBI (Deafblind International) nevű szervezettel közösen azért dolgozik, hogy kampányt hozzanak létre a siketvak gyermekek oktatásáért.

Öt perc szünet után egy megosztott előadás következett, melynek első felét Helle Buelund tartotta.

Fejlesztési tanácsadóként dolgozik Aalborgban, a Speciális Oktatási és Kommunikációs Központban. Ez egy nagy szervezet, a hatvanas évek közepén kezdték itt meg tanulmányaikat az első veleszületett siketvak tanulók, és ekkor lett belőle siketvakok intézménye.

Mára kommunikációra és speciális szükségletekre szakosodott intézményként működik.

Prezentációjában arra fókuszált, miként bátorítják, erősítik a veleszületetten siketvak embereket.

Ahogy Sanja is említette, fontos, hogy a siketvak személyek is hallathassák a hangjukat. Ha arról beszélünk, hogy saját hanggal rendelkezni, saját hangon beszélni, az arra való bátorításról is szót kell ejtsünk, hogy az egyén saját nézőpontjából merjen beszélni.

Ehhez az szükségeltetik, hogy maga az egyén is felismerje: ő igenis rendelkezik saját hanggal. Egy dolog beszélni, és egy másik dolog felismerni magunkat, mint saját hanggal rendelkező személyt.

Az ő hangjukat gyakran értelmezik inkább viselkedésnek, mint kommunikációnak. Hogyan lehet ezt inkább kommunikációnak és a gondolatok, vágyak és remények megosztására való törekvésnek tekinteni? Aalborgban azon dolgoznak, hogy minél jobban eltávolodjanak a „minden egyfajta viselkedés” koncepciótól. Mindenhol azt hirdetik a világban: meg kell érteni, hogy mindenkinek megvan a maga hangja.

Ahhoz, hogy megérthessük önmagunkat, mint emberi lényeket, nagyon fontos, hogy olyan személyekként tekintsünk magunkra, akik kommunikatív cselekedettel rendelkeznek.

A siketvakokat is gondolkodó embernek kell tekinteni, akik nem csak viselkednek valahogy, de reagálnak is az őket körülvevő világra. Annak fogalmát is át kell adni nekik: ők is érdekesekek rá, hogy megosszák tapasztalataikat a világgal, hogy másokat igenis érdekel az ő véleményük.

A szakemberek támogatják őket abban is, hogy sorstársi kapcsolatokat építsenek, egy veleszületetten siketvak ember számára ugyanis ez különösen nehéz. Türelemre is tanítják őket és arra, hogy megértsék, az emberek rendelkeznek munkaidővel, szabadidővel. Példa: valaki

vakációzni szeretne menni. El lehet neki magyarázni: most azonnal nem lehetséges, de ha szeretnéd, megleheted, mikor eljön az ideje.

A vágyak és kívánságok kifejezésének erősítése arról szól, hogy miként lehet megküzdeni a mindennapokkal, azok korlátaival. Ha van egy kívánság, ami itt és most nem valósulhat meg, akkor is megtalálni a megoldást, hogy miként lehet azt valóra váltani, így ők is meghallgatást nyernek.

Barátságok, társkapcsolatok:

A veleszületetten siketvakok számára nehéz mások nézőpontját is figyelembe venni. A központban viszont szerveznek nekik rendszeres összejöveteleket, ahol leülnek együtt és különféle tevékenységeket terveznek meg. Az egyik csapatban pl. egy party eseményről gondolkodtak. Az egyik hölgy javaslatot tett arra, hogy milyen étel legyen a rendezvényen, amiről tudja, hogy a barátja nagyon szereti azt. Ezzel megmutatta: képes volt a másik nézőpontjából szemlélni a dolgokat.

Annak fogalmát is fontos átadni nekik, hogy van, aki szereti őket. Fontos az is, hogy megértsék a dolgok folyamatát. Példa: hogyan lesz az almából almás sütemény. Kint voltak először a fáról almát szedni. Utána megmosták, feldarabolták és sütit sütöttek belőle. Itt nagyon fontos volt, hogy megértsék az egymást követő lépéseket, mert, ha nem lenne süti, mi értelme lenne kis darabokra vágni az almát...

Hozzáférés adása a külvilág és a környezet megértéséhez:

Ismétlik a különböző aktivitásokat az évek során. Ezáltal megértik az évek körforgását. Az őszi almaszüret pl. egy nagy eseménynek számít náluk, mert megmutatja: most ősz van és ez után az esemény után halloween buli lesz, utána pedig Karácsony. Ugyanazokban az időszakokban az azonos tevékenységek ismétlése érzékelteti nem csupán az év felépítését, de azt is, hogy a lakók miként tudnak együttműködni a szociális munkásokkal és felkészülni a különböző folyamatokra.

Hogyan érthetjük meg, milyen a fa, ha soha nem fogtuk meg? Vagy épp: hogyan érthetjük meg, mi a művészet, ha soha nem érhettünk hozzá?

Ha együttesen csinálják, ha van mellettük valaki, aki átsegíti őket rajta, ez segít csökkenteni a félelmet és megerősíteni annak érzését, hogy ők is képesek rá.

Fontos annak megtapasztalása is, hogy együtt vannak, közösségben. Azt is megtapasztalják, hogy: én is olyan valaki vagyok, aki a művészetben keresztül is ki tudja magát fejezni. Van amikor a résztvevők virágokat formálnak meg, ez a szirmok, levelek elhelyezkedésének

megértésében is segíti őket és megadja annak tapasztalatát, hogy ők is tudják élvezni a művészetet.

Egy 15 perces szünetet követően a megosztott előadás második felszólalója, dr. Simona Gerenčer, a DLAN főtitkára vette át a szót.

Előadásának a fő témáját az adta, miként igyekeznek megerősíteni Szlovéniában a siketvak emberek közösségét. Először egy rövid, történelmi áttekintéssel kezdett. Utána az érveket sorakoztatta fel, amiért megalapították a DLAN egyesületet.

A történelem során mindig is érzékelhető volt egyfajta elutasító attitűd azok felé az emberek felé, akik „mások”, mint a nagy átlag, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. Ez a hozzáállás pedig nem veszi figyelembe a társadalmi modellek változását, ez az attitűd mind a mai napig érvényben van. Ugyanez igaz tehát a siketvakokra is. Sőt, a siketvakok létezését egy bizonyos időn keresztül még tagadták is. Simona tavaly elkezdte kutatni, hogy mikor tettek említést először Szlovéniában a siketvak emberekről. Egyetlen feljegyzést talált a XIX. századból, amiben azt írták: a siketvak embereket el kell különíteni a társadalomtól és intézetekbe kell zárni. Meggyőződéssel vallották: őket semmire nem lehet megtanítani.

20 évvel ezelőtt, mikor Simona először kommunikált siketvak emberekkel, azt tapasztalta: mindegyik személy, aki megosztotta vele a történetét, meg volt győződve arról, hogy a világon ő az egyetlen, aki nem is lát és nem is hall. Ez volt az, ami további gondolkodásra készítette őt és azt mondta: valamit tenni kell.

Szükség van egy siketvak közösség felépítésére, ahol az emberek megismerhetik egymást és megérthetik, hogy nincsenek egyedül, mások is élnek úgy, mint ők, van kivel tapasztalatokat cserélni.

A siketvak közösségük történetét megírták egy könyvben, aminek a címe: „Az emberek, akik a szívükkel figyelnek és a kezükkel látnak – Siketvakon élni”. Ezt a könyvet több nyelvre is lefordították már, de hozzáférhető Braille írással és hangoskönyvként is.

A siketvak emberek gyakran mondják, hogy a DLAN egyesület a második otthonuk. Ez egy olyan hely, ahol ténylegesen otthon érezhetik magukat. Egy közösség a siketvak embereknek: egy olyan közösség, ami törékeny, de mégis erős egyénekből épül fel. A siketvak közösségnek nagyon keményen kell küzdenie azért, hogy ez a közösség fennmaradjon. Napi szinten kell nagyon komoly akadályokat leküzdeniük.

Csak egy erőteljes siketvak közösség megléte mellett lehet elérni és megváltoztatni dolgokat. A siketvakok gyengeségeit át kell fordítani erősségekké, bizonytalanságukat határozottságra váltani, félelmeiket bátorságra cserélni, tudatlanság helyett új tudást kell nekik adni, a másoktól való függés helyett pedig függetlenné kell tenni őket.

Simona szerint ezek a legfontosabb szempontok, amiket meg kell érteni. Ezekkel lehet nem csupán az egyént, de a közösséget is egy magasabb szintre emelni. Elengedhetetlen, hogy minden egyénre emberként tekintsünk. Nem az a szakemberek dolga, hogy azt keressék, hogy milyen gyengéi vannak a siketvakoknak vagy mi az, amit nem tudnak megtenni, hanem az, hogy megtalálják, mi az, amire képesek. Azt kell keresni, mi az, amiben tudják bátorítani, motiválni őket, amiben még és még tovább tudják erősíteni a képességeiket.

A szervezetüknek van egy napi gondozást nyújtó központja is, ahová a siketvak tagok napi szinten bejárhatnak, és alkothatnak, nagyon sokféle tevékenységben vehetnek részt. Ebben a központban a személyes beszélgetéseken keresztül igyekeznek megérteni, hol van az adott egyén erőssége, mik a képességei, miben a legjobb, és milyen tevékenységekben tud leginkább részt venni. Az életüknek valódi értelmet is szeretnének adni. Ez a lista nagyon hosszú. Van, aki papírból csinál virágokat, más rajzol, amihez speciális technikát használ. Van, aki a szobrászkodásban találta meg önmagát, más táncol, a mozdulatokkal vagy épp a kommunikációval fejezi ki önmagát. Akad, aki író vagy költő, mászik, vagy más sporttevékenységben teljesedik ki.

Az egyén és a közösség erősítése ugyanakkor csak abban az esetben történhet meg, ha van nyelv. Ez ugyanis létfontosságú. A nyelv az, ami emberré tesz minket, ami megformálja gondolatainkat. A siketvak embereknek is megvan a maguk nyelve. Ez a nyelv az érintésen alapul. Az érintésen keresztül tudják leellenőrizni a birtokukba jutott információkat, hogy helyesen értelmezték-e azokat vagy nem.

2021-ben egy történelmi jelentőséggel bíró dolog történt Szlovéniában, ugyanis a siketvakok nyelve alkotmányos kategória lett a Szlovén Köztársaságban. Mostanra az egyesületük több könyvet is kiadott a haptikus kommunikációról, még haptikus kommunikációs szótárjuk is van, ami elérhető az interneten. Mindez egyetlen célt szolgál: megértve lenni, másokat is megérteni és egyenlő, megfelelő tagjává válni a társadalomnak. A DLAN egyesület nagyon keményen küzd azért, hogy a lehető leghamarabb végre is hajtsák az alkotmánynak ezt a cikkét.

Arról is beszélni kell, hogy ezek az emberek képesek a társadalom tagjaivá válni, a nyelvükön keresztül fejlődni. Ugyanakkor képesek arra

is, hogy hozzájáruljanak a társadalomhoz. Ez pedig nem csupán őket tölti el elégedettséggel, de az elégedettség forrásává válhat az egész társadalom számára.

Simona reményét fejezte ki afelett, hogy mindezt egy olyan időszak követi majd, amikor a siketvak emberek egy teljesebb egyenlőséget élvezhetnek, még több jogot és tiszteletet kaphatnak.

Rasmus Pedersen és Marjana Kenda (utóbbi a DLAN munkatársa) közösen tartotta az utolsó, szintén megosztott előadást.

Azokról az eredményekről számoltak be, amiket a projekt kapcsán közösen elértek. 2021-ben gondosan megtervezték a tevékenységeiket.

Marjana ismertette, hogy 2022. júniusában tartották első közös konferenciájukat, „A köztünk élő siketvakság” címmel. Ennek a DLAN irodája adott otthont Ljubljanában.

Ennek az első eseménynek a célja az volt, hogy felhívják a figyelmet a siketvakságra, a siketvakság azonosítására és a siketvakokkal dolgozó szakemberek kompetenciáinak erősítésére. Fontos célcsoportjukat a pedagógusok adták, azok, akik a siketvak gyerekekkel dolgoznak. Szlovéniában ugyanis nincsenek külön a siketvak gyerekekre specializálódott iskolák, ezek a gyerekek az ország bármely intézményeiben előfordulnak. Vannak közülük, akik többségi iskolában tanulnak, mások a siketek, vagy épp a vakok iskoláiban, vagy más, különféle fogyatékossgal élőkre specializálódott intézményekben. Ez a projekt arra is lehetőséget adott a DLAN munkatársainak, hogy tanuljanak Európa különböző részén található szervezetektől arról, hogy milyen megközelítéseket lehet még alkalmazni a siketvaksággal kapcsolatosan. Ez tehát sikeres kezdése volt a közös projektjüknek.

A következő, jelentős eseményt idén májusban tartották – vette át a szót Rasmus. Ennek a konferenciának az volt a címe, hogy „Emberi jogok és a siketvakság azonosítása”. Ez egy ún. hibrid esemény volt, amin fizikai jelenléttel, illetve Zoom-on keresztül is részt lehetett venni. Előadó volt Hanne Ottesen is a dán siketvakokat tömörítő egyesülettől, aki saját aspektusából világította meg az emberi jogok kérdését, siketvak személyként. Ismét Marjana vette át a szót, aki beszámolt arról, hogy lehetőséget kapott a Dánia északi részén tevékenykedő, siketvakoknak tanácsadást nyújtó szervezet meglátogatására. Megtapasztalhatta, a gyerekek hogyan tanulnak az iskolában, de a legfiatalabb veleszületetten siketvak gyerekek életébe is betekintést nyert. Különleges az is, ahogyan stimulálják a megmaradt érzékszerveiket. Így némelyik gyerek még lovas terápiát is kap, míg másokat a vízben fejlesztenek.

Marjana az aktuális, „A szakadék áthidalása” című konferenciára tért ki. Ez az a pont, ahol jelenleg tartanak a projektben.

Mivel szerettek volna Európának erről a részéről is bevonni egy országot, ezért döntöttek úgy, hogy felkérjük a DODIR egyesületet, Sanját, hogy legyen része a projektnek és házigazdája az eseménynek. Szerették volna feltölteni a szakadékot a siketvakság és az egyenlő társadalmi részvétel között, illetve azt a szakadékot is, ami az egyes országok között húzódik a siketvakság érzékelésében, megítélésében. Ahogyan azt Simona is említette, Sanja támogatása rendkívül fontos volt a szlovén siketvak közösség számára. Bár az emberi jogokra is bizonyos értelemben másként néznek Szlovéniában és Dániában, mindkettő előtt hosszú út áll még azért, hogy elérjék a mind teljesebb társadalmi egyenlőséget.

Az előadók az Erasmus+ programról is szót ejtettek. Amikor az ember azt hallja: EU projekt, valami nagyon nagy volumenű dologra, valami komplexre gondol. És valóban nem is egyszerű megpályázni egy ilyen. Rengeteg segítséget, támogatást kaptak a dán EU irodától. Ugyanakkor nem lehetett minden problémával az EU-hoz szaladniuk, szükség volt egyfajta rugalmasságra is és arra, hogy feltalálják magukat.

Pénzben nem kifejezhető érték az az új nézőpont, amit más szervezetektől, például a DLAN egyesülettől kaptak. Természetesen Horvátország is vitt be új tudást, új nézőpontot a konferencián keresztül. Ugyanakkor látták a résztvevő szervezetek közötti különbségeket is. Ők, a dán szervezet például leginkább a veleszületetten siketvakokra specializálódott szervezet. Ljubljanában pedig inkább a szerzett siketvakokra specializálódtak. Így aztán nem volt nehéz tanulni, új információkat szerezni egymástól.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

„Akik a szívüket a tenyerükben tartják”: 18 éves a szlovén siketvakokat tömörítő DLAN Egyesület

2023. október 19-én a szlovén siketvakokat tömörítő egyesület, a DLAN meghívására, négy fős magyar delegáció utazott Ljubljanába. Tagjai: Gangl Tamás, elnök, Jónás Eszter, szociális munkás, én, Taskovics Adél, a Hírmondó szerkesztője, illetve édesanyám, Romanek Inka. Nekem ő volt a kísérőm az utazás alatt.

Az ünnepséget, mely látogatásunk legfőbb célja volt, másnap, október 20-án tartották. A színvonalas, 1,5 órás rendezvénnyel három jeles alkalomról is megemlékeztek. Szólt október 22-ről, a Siketvakok Európai Napjáról, a DLAN egyesület alapításának 18. évfordulójáról, illetve a nyári időszakban felújított irodájuk megnyitásáról.

Vendéglátóink még a nyelvi nehézségek áthidalásáról is gondoskodtak. Annak érdekében, hogy teljes értékkel követhessük az eseményeket, tolmácsot kaptunk magunk mellé. Ő fordította angolra a szlovén nyelvű felszólalásokat.

Szót kaptak az egyesület tagjai mellett a szervezet támogatói, szponzorai, a politikai élet nevesebb szereplői. Közben az egyesület tagjai kulturális műsort adtak: két-három felszólalás után táncsal, jelnyelven előadott énekkel kedveskedtek a résztvevőknek.

A rendezvény egy dallal kezdődött, mely arról szólt, hogy az élet jó oldalát kell nézni és előnyt kovácsolni mindenből.

Ezt követően az esemény moderátora köszöntötte a megjelenteket, majd az egyesület legfiatalabb tagjainak bemutatkozása következett.

Mondhatott néhány gondolatot magáról például Jacob, aki masszörként dolgozik. A 27 éves Tanja bemutatkozását különösen figyelemre méltónak találtam. Bár siketvaksággal él, fontos szerepet tölt be mindennapjaiban a sport. 2014-ben a parasportolóknak szervezett mászó világversenyen 2. helyezést ért el. Az „év sportolónője” címet is megkapta a fogyatékosokkal élők között. A mászás mellett úszik és kerékpározik.

Branka élettörténete azért különleges, mert Macedóniából származik. Van egy 13 éves lánya, aki siketvak, de gyönyörű és nagyon okos. Csak 3 éve élnek Szlovéniában és minden segítséget megkapnak a DLAN egyesülettől, amiért nagyon hálásak.

Nika a fiatal siketvak emberek képviselője, szószólója. Van közülük, aki aktív, míg mások folyamatos segítségre szorulnak. Minden nap azon igyekeznek, hogy életüket könnyebbé és jobb minőségűvé tegyék. Együttesen szeretnének értéket hozzátenni a társadalomhoz. Ezért is fontos, hogy dolgozhassanak.

A DLAN elnöke, Helena Petrovčič elmondta: az egyesület 18 éve dolgozik a siketvak emberekért. Amit elértek, azt együttes erővel valósították meg, egy erős közösségben. Az idáig vezető út nem volt kihívásoktól mentes, de nagyszerű lehetőségeket is tartogatott.

Janko Plesec, az egyesület volt elnöke verses formában fejezte ki köszönetét. Arról beszélt, hogy a DLAN tagjai időt töltenek együtt és

barátokként tekintenek egymásra. Kezeik mindig elfoglaltak és igénylik az érintést. Ő pedig nagyon hálás ezért a baráti támogatásért.

Dr. Simona Gerenčer, a DLAN főtitkára köszöntötte az egyesület tagjait, a tiszteletbeli magyar konzult, az alpolgármestert, a támogatókat, adakozókat, az egyesület barátait és minden megjelentet. Úgy fogalmazott: ez a hármass ünnepe egy lehetőség arra, hogy büszkeséggel tekinthessenek vissza a mögöttük álló útra és az eddig elért eredményeikre. Bár útjuk nehéz volt, tele hullámhegyekkel és völgyekkel, okot adhat a büszkeségre. Együttes erővel többet lehet elérni. Egy-egy ilyen alkalom lehetőséget ad a jövő lépéseinek átgondolására, megformálására.

Simona elmondta: 20 évvel ezelőtt, amikor siketvak emberekkel beszélgetett, mindnyájan meg voltak győződve arról, hogy ők élnek egyedül kettős érzékszervi sérüléssel. Történetük az elszigeteltségről és a magányról szólt. Ez arra bátorította a szakembereket, hogy létrehozzák az egyesületet, mely ma mindnyájuk második otthona.

Ennek a közösségnek szüksége van a bátorításra, a megerősítésre. Ezúton lehetségessé válhat a többségi társadalomhoz való hozzájárulás is, ehhez azonban minden segítségre szükségük van. Így lehet a félelmet reménnyé és erővé változtatni.

Tanja Šubelj volt a következő felszólaló. Kevesebb, mint egy százalékot lát, ennek ellenére igyekszik megvalósítani az álmait. Ott van körülötte az egyesület, illetve egy könyv és egy film is napvilágot látott már az életéről. Bár szinte semmit nem lát, segítséggel nagyon sok mindent meg tud csinálni. Fontosnak tartotta kiemelni, hogy ő „csak” vak, nem siketvak. Arra kérte a siketeket, hogy vegyék figyelembe azokat is, akik siketek és vakok, mert az ő helyzetük sokkal nehezebb, mint az egyszerűs sérültséggel élőké.

A rendezvény moderátorától megtudtuk: Dr. Robert Golob, a Szlovén Köztársaság miniszterelnöke is szeretett volna megjelenni. Ám olyan teendői akadtak, melyeket nem hanyagolhatott. Épp ezért barátnője, Tina Gaber képviselte őt, aki a DLAN egyesület nagykövete.

Elmondta: nagy öröm számára olyan siketvak emberekre nézni, akikben megvan a bátorság ahhoz, hogy kilépjenek mások elé és beszéljenek magukról. Megosztotta velünk annak történetét is, miként találkozott először a siketvaksággal és kezdett a DLAN egyesülettel együtt dolgozni.

Egy időben épp azon fáradozott, hogy betiltsák a petárdákat. Olvasott az interneten egy cikket, mely egy 14 éves fiúról szólt, aki épp egy petárda miatt veszítette el a látását és a hallását. Ez komoly sokkot jelentett Tina

számára. Heteken át gondolkozott azon, miként is viszi majd tovább az életét ez a fiú, hiszen nem is lát és nem is hall. Hosszú éveken keresztül mesélte ezt a történetet, bármerre is járt.

Idén májusban Ljubljana polgármestere díjakat adományozott egy ünnepségen (ahol az egyik kitüntetett Simona volt). Ennek keretében hallotta megemlíteni a siketvakságot, ami ismét eszébe juttatta azt a hat évvel korábbi cikket. Ezen a rendezvényen jelen volt Simona is és ott találkoztak először. Miután elhagyták a rendezvény helyszínét, elkezdtek beszélgetni. Megkérte Simonát, hogy meséljen azokról az emberekről, akik nem látnak és nem is hallanak. Így kezdődött az együttműködésük.

Dejan Crnek, Ljubljana alpolgármestere is szólt néhány szót a résztvevőkhöz. Ő már hosszú ideje támogatója a DLAN egyesületnek. Úgy érzi: valahányszor ellátogat hozzájuk, az a legszebb dolog, amit aznap tesz. A siketvak embereknek tiszta és jó szívrük van. Aki kapcsolatba kerül velük, érzi ezt a pozitív energiát. Ebben a mai, örült világban szükségünk van ezekre a jó és tiszta szívekre. A társadalom többi tagjának a felelőssége, hogy segíti, támogatja-e őket. Úgy fogalmazott: ő is megtesz mindent, amit csak tud annak érdekében, hogy segítse a siketvak embereket. Arra biztatta őket: hogy maradjanak továbbra is jószívű emberek, ragyogjanak úgy, mint a Nap. Olyan tudással és tapasztalatokkal rendelkeznek, melyből mindnyájunknak csak előnyei származnak.

A program az egyesület egyik tagjának előadásával folytatódott. Jelnyelven, tolmácsa hangos szövegmondása mellett előadott egy dalt. Ennek a címe: „Minden olyan gyönyörű, mert szeretlek...”

A következőkben Dr. Sanja Tarczay, a Siketvakok Világszövetségének elnöke videóüzenete volt látható és hallható. Ő is jelnyelvet használt, szavait tolmácsa fordította hangzó beszédre.

Nagyon régtől, szinte az alapítást megelőző időszakról figyelemmel követi a DLAN tevékenységét. Azon nagyon kevés szervezet egyikének tartja őket, akik rendkívül gyorsan és jól szervezeten építették fel magukat. Ezért pedig jár az elismerés Simonának és a siketvakoknak, akiket aktívan bevontak a szervezet létrehozásába és fejlesztésébe.

A Siketvakok Világszövetségét (angol rövidítése: WFDB) 2001-ben alapították, Ausztráliában. Eddig több, mint 75 nemzeti tagot számlál, és a DLAN is közöttük van. Siketvak emberek vezetik, fő mottójuk:

„Semmit a siketvakokról a siketvakok nélkül...”

A WFDB nem túl régiben publikálta második globális jelentését, mely a siketvak emberek helyzetéről szól. Ez egy olyan dokumentum, mely

sokrétűen segítheti az érintetteket abban, hogy elérhessék az őket megillető jogok elismerését.

A következő felszólaló Gangl Tamás, a SVOE elnöke, az Európai Siketvak Unió alelnöke volt.

Beszédét magyarul tartotta, melyet Simona mondatról mondatra szlovén nyelvre fordított.

Visszatekintett a DLAN és a magyar szervezet, a Siketvakok Országos Egyesülete közötti aktív, majdnem két évtizedes együttműködésére (egymás munkájának segítése, közös nyári táborok szervezése, stb). Örömet fejezte ki afelett, hogy ebben a közel 20 évben mennyit fejlődött a DLAN és milyen szép eredményeket ért el a siketvak emberek életminőségének javításában. Megemlékezett az Európai Siketvak Unió megalapításáról is. Ez 20 évvel ezelőtt történt, október 22-én. Az egész kontinenst felölelő szervezet célja a siketvakság, mint önálló fogyatékoság elismertetése, független siketvak szervezetek működtetése.

Hogyan érhető el a siketvak emberek életminőségének növelése és társadalmi befogadása? – tette fel a kérdést.

Erre válaszul megemlítette a jelnyelv, és a siketvak emberek által használt, egyéb kommunikációs módszerek elfogadását, tolmácsok és segítők képzését, a megfelelő rehabilitációt. Ez utóbbi az információkhoz való hozzáférés, a tanulás és a munkavállalás alapvető feltétele.

A szlovén siketvak emberek nevében, és mint az Európai Siketvak Unió alelnöke, külön köszönetet mondott a Szlovén Köztársaság kormányának a kitüntető figyelméért és azért, hogy mielőbb igyekeznek megoldást találni az érintettek problémáira.

Beszédét követően Tamás átadta ajándékát Simonának, és rajta keresztül a DLAN egyesületnek a SVOE nevében. Ez egy tapintható festmény, Romanek Inka alkotása, Ljubljana város címere.

Dr. Milan Brglez, az Európai Parlament tagja személyesen nem tudott megjelenni az ünnepségen. Így videóüzenetben szólt hozzánk.

2 évvel ezelőtt Szlovénia lett az első olyan ország, mely beleírta alkotmányába a siketvak nyelvet. Ezzel azt üzeni, hogy képviselni akar minden embert. Ez azonban csak a kezdet. Az első lépés egy olyan társadalom felépítéséhez, mely mindenkivel szemben befogadó.

Az országnak rendszer szinten kell gondoskodnia minden lakosáról. Ezért a beszéd helyett inkább a cselekedetekre van szükség. El kell fogadtatni az olyan jogszabályokat, melyek lehetővé teszik az ilyen

területeken dolgozó szervezetek finanszírozását. Nem szabad elfelejtkezni a siketvak személyek családtagjairól sem. Ahhoz, hogy segíthessék hozzátartozóikat, ők is anyagi támogatást kell, hogy kapjanak.

Őt Magyarország tiszteletbeli konzulja, Dr. Iztok Seljak követte a felszólalók között.

Valahányszor siketvak emberekkel találkozik, érzelmekkel teli pillanatokot tapasztal meg. Ő pedig minden alkalommal engedi, hogy ez így történjen. Ilyenkor még érzékenyebbnek és felelősségteljesebbnek érzi magát. Örül annak a különleges világnak, melybe a siketvak személyeken keresztül betekintést nyerhet.

Ez egy csendes és sötét világ, de reméli, hogy egy kicsit fényesebbé és hangokkal telibbé teheti. Köszönetet mondott Simonának, hogy vas keménységgel dolgozik ezekért az emberekért. Háláját fejezte ki azoknak, akik az érintettek érdekében törvényeket írnak.

Anton Polutnik, a DLAN egyesület tagja következett.

Tolmácsa segítségével elmondta: siketvak személyként éli mindennapjait. Amikor megszületett, jól hallott és látott is. Gyermekkorában azonban agyhártyagyulladásra kapott, aminek következtében 4 éves korában elveszítette a látását és a hallását is.

Megkérte Tinát, hogy üljön le vele szemben, mert szobrot szeretne készíteni róla. Úgy tett, mint aki most és itt benne van ebben az alkotási folyamatban. Szemüveget is felvett, szinte nagyítón keresztül megvizsgálta modelljét, majd egy megkezdetlen agyagtömböt kibontott s azt jelképesen elkezdte megmunkálni.

Az előadás végén pedig megmutatta Tinának a valódi, korábban elkészített szobrot és felajánlotta neki.

Utána egy énekesnő vette át a szót. Gratulált a 18. évfordulóhoz és adományozott az egyesületnek egy gyűjteményt a dalaiból.

Borut Sever, a FIHO igazgatója elmondta: kerekesszékesként tudja, mit jelent fogyatékossgal élni. Támogatásáról biztosította a siketvakokért tevékenykedő szervezetet, melynek története arról szól, hogy a legsebezhetőbb emberek tudnak a leginspirálóbbak lenni. Örül az egyesület tevékenységének, mert az azon dolgozik, hogy egyenlő jogokat biztosítson a siketvakoknak. Köszönetet mondott Simonának és kollégáinak, akik keményen dolgoznak az egyesület működtetésén, és az erőfeszítéseiknek köszönhetően a dolgok jobbra fordulhatnak.

A DLAN-nak egy olyan támogatója is szót kapott, aki tekintélyes katonai múlttal rendelkezik. Ő is komolyan hozzájárult Szlovénia függetlenségének a kivívásához. Minden, amit az egyesületben hall, jelentős hatással van rá érzelmileg. A DLAN nem csupán a tagokért dolgozik kiválóan, de a nagy nyilvánosság felé is azáltal, hogy tudatja, élnek köztünk siketvak emberek.

Ezután egy különleges produkció következett. Az egyesület egyik tagja, Darinka Žužek egyedi, kis csengőkkel díszített ruhájában táncolt. Teljesen siketvakon tanulta be a műsorszámot és tökéletesen lekövette a háttérül szolgáló zene ritmusát.

A felszólalók között Szlovénia egyik leghíresebb emberi jogi ügyvédje, Vlasta Nussdorfer is helyt kapott. Munkájának köszönhetően szerzett tudomást az egyesületről. Korábban nem is tudott a siketvakokról. Tisztában volt azzal, hogy vannak siketek és vakok. Arról sejtelve sem volt, hogy akadnak olyanok is, akik ezzel a kétszeres érzékszervi sérüléssel élnek. Reményét fejezte ki afelett, hogy minden ígéret, amit ezen a napon a fontos vendégek tettek, valósággá válik.

Megosztotta egy személyes élményét is: előző nap egy általános iskolában járt. Itt arról kérdezték a gyerekek, mik az emberi jogok.

A foglalkozás keretében megkérte őket, hogy csukják be a szemüket és tegyék a kezüket a fülükre. Így egy kicsit átérezhették, mit jelent siketvaknak lenni. A diákok azt mondták: ez a lehető legrosszabb dolog, ami megtörténhet valakivel. Jó érzés, hogy ezek a fiatalok már tudják: élnek közöttünk siketvak emberek is.

Őt a DLAN egyesület két tagja követte a felszólalók sorában.

Zvezdana egész életét azzal töltötte, hogy megtalálja a közösséget, ahol szeretik és elfogadják. A siketek és a vakok egyesületének is tagja volt. Ott nem fogadták be a siketvaksága miatt. A DLAN egyesületnél megtalálta a családját. Nagyon sok, korábban rejtett tehetséget talált itt ebben a közösségben. Köszönetet mondott Simonának és az egész csapatának azért a kemény munkáért, amit nap mint nap végeznek.

Vinko Trinkaus az egyesület korábbi alelnöke, aki teljesen siketvak, kiemelte: a hozzá hasonló helyzetű embereknek fontos, hogy legyen joguk a személyi segítséghez. Szükséges, hogy ezt a parlament is elismerje, amilyen gyorsan csak lehetséges.

A program hivatalos része az egyesület tagjainak közös éneklésével zárult. Egy dalt adtak elő jelnyelven, mely kifejezetten a DLAN egyesületnek íródott és arról szól, hogy soha nem szabad feladni azt az utat, amin járunk. Üzeni: menni kell tovább, még akkor is, ha a

világunkból eltűntek a hangok és a fények. A lélek ereje, kitartása akkor is visz tovább...

Ezt követően Vinko átadta ajándékát a felszólaló vendégeknek, pl. kerámia kis házat, vagy egy kezecskét, amelynek tenyerében egy szívecske. Mindegyik agyagból van megformálva.

Amikor ez megtörtént, a DLAN irodája előtt egy közös csoportkép készítésével folytatódott a program. Kint egy kosárból mindenki vehetett egy-egy kis kerámia szív formát „DLAN” felirattal, melyet a tagok készítettek. Utána állófogadással, kötetlen beszélgetési lehetőséggel zárult a program.

A délután folyamán Simona és két kolléganője városnéző sétára vitt minket, magyar vendégeket. Ez határtalan élmény volt, hiszen megtapasztalhattuk Ljubljana belvárosának különleges hangulatát. Nyugodtan sétálhattunk, mert az autós forgalmat jó ideje kitiltották a belvárosból. Csupa olyan látványosságot mutattak meg, melyeket megérinthettünk, tapintás útján is feltérképezhettünk. Így Tamással mi sem maradtunk ki az élményből. Megtapinthatunk különleges szobrokat, gyönyörű domborművekkel megmunkált templomkaput, Ljubljana város makettjét, vagy épp annak a hídnak a korlátját, mely lakatokat, szerelmes párok összetartozásának szimbólumait tartja magán.

Szívből jövő köszönet Simonának és kollégáinak a meghívásért, a felülmúlhatatlan vendégszeretetért és azért, hogy október 21-én ilyen szép élményekkel gazdagodva térhettünk haza Magyarországra!

Az ünnepség végén énekelt, kifejezetten a DLAN számára írt dal az alábbi linkre kattintva hallgatható meg:

<https://www.youtube.com/watch?v=AH1XW9cDyXE>

A dal szövegének magyar nyelvű fordítása a hírlevél végén, a „Hónap verse” rovatban olvasható.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

Az EDbU kiáltványa a Siketvakok Európai Napja 2023 alkalmából – az európai siketvak közösség élénk hangjának megerősítése

Az Európai Siketvak Unió (EDbU) 2003-ban alakult nonprofit szervezetként. Most ünnepli fennállásának 20. évfordulóját.

Október 22-éhez, a Siketvakok Európai Napjához kapcsolódóan egy kiáltványt fogalmazott meg. Ennek teljes, magyar nyelvű szövege egyesületünk honlapján megtalálható, az alábbi cikkben részleteket közlök belőle.

- Ragaszkodunk a láthatósághoz, vagy annak határozott növekedéséhez.
- Ragaszkodunk a siketvakság, mint a két érzékszervi sérültség kombinációjából eredő egyedi fogyatékoság elismeréséhez.
- Követeljük a jelnyelvek elismerését, mint nemzeti nyelvet Európa-szerte.
- Követeljük továbbá a siketvak személyeknek, mint e nyelvek használóinak elismerését.
- A mindennapi élethez elengedhetetlen személyi asszisztensek szükségességét hangsúlyozzuk.
- Egyenlő szavazati jog: Elismerve a polgári szerepvállalás alapvető fontosságát.
- Szeretnénk gyakorolni a döntéshozatalhoz való jogot szabadon, a lakosság többi részével azonos feltételek mellett.
- Kiállunk a siketvakok által használt különféle, sajátos kommunikációs rendszerek tanulmányozása és bevezetése mellett.
- A szükséges humán erőforrásokat követeljük, beleértve a hivatásos siketvak tolmácsokat, kommunikációs közvetítőket és hozzáférést a technológiákhoz.
- Fogadják el a társadalmi szervezetek a piros-fehér botot, mint a siketvak közösség egyik identitási szimbólumát.
- Támogatást kérünk a siketvakok egyesületeinek minden európai országban.

Az Európai Parlament nyilatkozata a siketvakok jogairól:

- Felszólítja az Európai Unió intézményeit és a tagállamokat, hogy ismerjék el és valósítsák meg a siketvak emberek jogait.
- Kijelenti, hogy a siketvak embereknek ugyanazokkal a jogokkal kell rendelkezniük, mint minden uniós polgárnak; ezeket megfelelő jogszabályokkal kell érvényre juttatni minden tagállamban.
- Utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt a nyilatkozatot és az aláírók listáját Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamok kormányainak.

VÉSZHELYZETI ÁLLÁSFOGLALÁS

A hivatásos siketvak tolmácsokról/segítőkről és az egyenlő esélyű hozzáférésről a kommunikációhoz és információhoz a siketvak személyek számára Európában

Az Európai Parlament sürgeti az összes uniós tagállamot, az alábbiak megvalósításában:

- Ösztönözzék a nemzeti jelnyelvek, speciális jelnyelvi változatok, és más, a siketvak emberek számára kialakított kommunikációs rendszerek elismerését.
- Minden siketvak személy magas színvonalú siketvak tolmácshoz való jogának tiszteletben tartása.
- Ismerjék el, hogy a siketvak tolmácsolás/segítés követelmény ahhoz, hogy a siketvak személyek teljes körű részvétele, egyenlősége, függetlensége és önrendelkezése megvalósuljon a társadalom minden területén.
- Szorgalmazza, hogy az intézmények hivatalosan is biztosítsanak a siketvak tolmácsoknak ugyanolyan státuszt, mint a jelnyelvi és a beszélt nyelvi tolmácsoknak a tolmácsolási szolgáltatások tekintetében.
- Ismerje el, hogy az ésszerű alkalmazkodás az egyénre vonatkozik, és kiegészíti az akadálymentesítési kötelezettséget.
- Hangsúlyozzák, hogy a siketvak polgároknak ugyanahhoz az információhoz és kommunikációhoz kell hozzáférniük, mint a társadalom többi tagjának.
- Ismerje el a hozzáférhetőséget biztosító minimumszabályok fontosságát.
- Növeljék a siketvak személyek számára nyújtott támogatást és speciális rendelkezéseket a következőkben:

fegyveres konfliktusok, humanitárius vészhelyzetek és természeti katasztrófák esetén.

- Megjegyzendő, hogy az ésszerű alkalmazkodási intézkedések magukban foglalják a következők biztosítását:

hivatásos siketvak tolmácsok/segítők bevonásával, az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében biztosítani kell az oktatáshoz, képzéshez és foglalkoztatáshoz való egyenlő hozzáférést.

- Hangsúlyozzák, hogy a jelnyelvet/ speciális jelnyelvi változatokat és más, a siketvak személyekre szabott kommunikációs rendszereket is be kell vonni az oktatási tantervekbe a tudatosság növelése és használatuk fokozása érdekében.
- Ösztönözzék, hogy a képzett és szakképzett siketvakok kapják meg a foglalkoztatási lehetőségeket, támogatást és szakmai elkötelezettséget.
- Ösztönözzék a siketvak személyeket arra, hogy önállóan vagy önálló életvitelt támogató környezetben éljenek, és ne intézeti elhelyezésben.
- Tartsák tiszteletben minden siketvak személy önképviselőéhez, a kormányzásban és a döntéshozatalban való részvételhez való jogát.
- Szorgalmazzák, hogy a siketvak személyek szabad mozgásának elve az EU-n belül garantálva legyen.
- Tegyék meg a megfelelő és pontos intézkedéseket, hogy biztosítsák a siketvakok számára a részvételt a kulturális, kreatív, szabadidős és sporttevékenységekben és alkotói folyamatokban, melyek megfelelnek érdeklődésüknek és hajlandóságuknak.

(Az összefoglalót készítette, angol nyelvről fordította: Taskovics Adél)

Kapcsolatteremtés az újságírókkal: hasznos praktikák az EDF online konferenciájáról

2023. október 27-én délelőtt egy online konferencián vettem részt.

Az eseményt, melyen Zoom videóhívásban lehetett részt venni, az Európai Fogyatékosügyi Fórum (EDF) szervezte. Az előadások témáját az adta, hogy fogyatékossgal élő személyek érdekeit képviselő szervezetként hogyan érdemes kapcsolatot teremteni a médiával, az újságírókkal.

Elsőként az esemény moderátora, Roberta Lulli köszöntötte a résztvevőket. Rövid bemutatkozásában elmondta: az EDF-nél dolgozik, mint projektvezető.

Tudjuk, hogy az érdekvédelmi munkában a média kulcsfontosságú elemet jelent. Nem titok, hogy a politikai döntéshozókra is komoly hatása van a sajtónak.

Számításba kell venni, hogy a sajtó folyamatosan változik. Különböző típusú médiumok vannak, webes média, közösségi média, stb. Az újságírók gyakran komoly nyomás alatt vannak, rengeteg információ és megkeresés áramlik feléjük. A különböző típusú médiumok a cselekvés különböző formáit igénylik.

A nap első előadója Tania Katsani, a Fogyatékossgal Élők Görög Nemzeti Szövetségének sajtóreferense volt.

Ha a fogyatékossgal élők médiában való ábrázolásáról van szó, a kép, amit festenek, nem ad okot a megalégedésre. Az esetek túlnyomó többségében vagy elesett emberekként mutatják be őket, akik adományokra vagy orvosi kezelésre szorulnak, vagy szuperhősökként.

Ha az őket képviselő, érdekvédelmi szervezetekről beszélünk, közülük néhányan még nehezebbnek találják az újságírókkal való megfelelő együttműködést.

Ettől függetlenül figyelmünket nem kerülheti el az a potenciál, ami a médiában van. Létfontosságú a szerepe a tudatosság növelésében, csökkentheti a téves információk jelenlétét, illetve eltörölheti a stigmákat. Azáltal, hogy megvilágítja ezeknek a szervezeteknek a munkáját az egész európai kontinensen, a média segíthet egy még befogadóbb társadalom felépítésében, ahol a fogyatékossgal nem lesz más, mint az emberi diverzitás, sokféleség része.

Ezt érdemes komolyan venni, mert nem csupán valamiféle elméleti problémáról van szó. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló

konvenciók is leszögeznek: az államoknak működőképes stratégiákkal kell rendelkezniük a közvélemény tudatosságának növelésében és a sztereotípiák lebontásában.

A szervezetek sajtóirodáinak tisztában kell lenniük azzal, hogy mi történik a sajtóban és a közéletben, tekintettel a fogyasztóügyre is.

Egyfajta készenlét is elengedhetetlen: szükség esetén válaszolni a nyilvános élet eseményeire, vagy kiadni egy sajtóközleményt. Szerencsés az ő szervezetük, hogy közöttük van Yannis Vardakastanis, aki beszél a sajtóval, amikor csak erre szükség mutatkozik. Ezen felül képzéseket is tartanak a vezetőknek, hogy tudják, miként kell válaszolni az újságíróknak.

A Fogyatékosokkal Élők Görög Nemzeti Szövetsége három éven keresztül tartott egy televíziós show-t, melyet az ország minden területéről közvetítettek és mindenféle fogyatékoság szerepelt benne, ami csak előfordul a szervezeten belül.

Az újságíróknak nagyon korlátozott ideje és tere van, ráadásul a legkülönbözőbb helyekről bombázzák őket. Épp ezért fontos, hogy időt adjunk nekik és arra a pontra fókuszáljunk a megkeresésüknél, amit ténylegesen ki szeretnének emelni.

A sajtóközlemények gyakori eszközt jelentenek a nonprofit szervezetek számára. Ideális esetben ezek olyan tartalommal rendelkeznek, melyet az újságírók szívesen vesznek át és adnak közre.

Fontos elem: a főcím (headline). Ez egy nagyjából két mondatos bekezdés, ami egy rövid áttekintést ad a tartalomról.

A szöveg fő része két vagy három bekezdésből kell, hogy álljon. Ebben írjuk le az NGO által szervezett esemény célját, és ösztönözzük arra az olvasóinkat, hogy még többet akarjanak megtudni minderről.

Az utolsó részben a kontaktinfók vannak. Ez lehetővé teszi az érdeklődők számára, hogy felkeressék a szervezetet, hogy további információkat kérjenek. Ez egy kritikusan fontos része a közleménynek, ami tartalmazza az alábbiakat:

- jelenlegi telefonszámunkat;
- weboldalt;
- e-mail címet;
- linkeket 2-3 fontos, közösségi média profilunkhoz (nem személyeshez, hanem a szervezetéhez).

Az írás folyamatának első ötven százaléka abból áll, hogy a szövegünknek megadjuk a szükséges formát. A második fele az, hogy vonzóvá, érdekessé tegyük az olvasóink számára.

Ehhez szükség van egy, a novellák világából már ismert fogalomra. Ez a hook (horog), egy olyan valami, ami megragadja az olvasót és ott tartja a szövegnél. Ehhez azonban okot kell neki adnunk arra, hogy maradjon. Itt jön képbe az a bizonyos horog.

Használjuk a fordított piramis elvét. Ez azt jelenti, hogy a legfontosabb információ kerüljön előre, a szöveg tetejére. Utána következzen a többi, fontossági sorrendben. A legkevésbé fontos kerüljön az írás legvégére. Ez biztosítja, hogy az olvasó ne mulassza el a legfontosabb pontokat és fennmaradjon az érdeklődése.

Mondjuk el a szervezetünk történetét! Ezt viszont ne szárazon tegyük! Praktikus kiemelni egy olyan eseményt, ami ébren tartja az olvasók figyelmét. Utána jöhet a „hogyan” és a „hol” kérdések megválaszolása. Ez segít az embereknek, hogy érzelmi kötődést alakítsanak ki a szervezettel, és annak is nő az esélye, hogy a média átveszi majd a sajtóközleményünket.

Amikor egy sajtóközlemény publikálásra kerül, annak a megfelelő újságíróhoz kell kerülnie. Meg kell próbálni egy telefonbeszélgetést leszervezni az adott személlyel, hogy eljuttassuk hozzá a közleményt. A vezetőségi tagok is kapcsolatba léphetnek vele. Ezzel egyidőben az eseményünket a közösségi médiában is meghirdethetjük.

A fogyatékosággal élők számára nehézséget jelenthet navigálni ezeken a felületeken. A nem megfelelően hozzáférhető kontaktok jelentik számukra a legnagyobb korlátot. Fontos, hogy a mi szervezetünk vállalja a felelősséget és jó példával járjon elől a hozzáférhetőség megteremtésében.

Elengedhetetlen, hogy sokféle módon fenntartsuk a kapcsolatot a sajtóirodánk és az újságírók között. Az e-mail és a telefonbeszélgetések mellett sajtókonferenciákat is kell szervezni a legkülönbözőbb témákban. Szükséges, hogy az újságírók beszéljenek a fogyatékosügyi mozgalom vezetőivel.

Ismerjük meg személyesen az újságírót!

Beszélgethetünk vele a fogyatékosügyi mozgalomról pl. egy kávé mellett vagy más, formális eseményeken.

Egy csésze kávé képes áttörni a jeget. Több újságírót is összehívhatunk. A velük való jó kapcsolat elősegíti a szervezetünk médiában való megjelenését és ismertségét.

Amikor a fogyatékossgal kapcsolatos témák láthatóvá válnak a médiában, azt kell érzékeltetniük, hogy az érintettek is egy közösség részei. Olyan emberek, akiknek a társadalom minden aspektusában részt kell venniük. Sok ember nincs megfelelően informálva azokról a kihívásokról és korlátokról, melyekkel a fogyatékossgal élő személyek szembesülnek. A média felhívhatja a figyelmet a fogyatékossgal élő problémáira.

Épp így előmozdíthatja a politikai változásokat. Bátoríthatja a fogyatékossgal élőket és a segítőiket, hogy követeljék az esélyegyenlőséget olyan területeken, mint az oktatás, a munkavállalás, közszolgáltatások, stb.

A pozitív ábrázolások példaképekkel és az inspiráció forrásaival szolgálhatnak az érintettek számára.

Azáltal, hogy bemutatja a fogyatékossgal élő személyek készségeit, képességeit és tehetségeit, a média bátoríthatja a munkaadókat is, hogy egyenlő esélyeket biztosítsanak, ezzel elősegítve az adott munkaközösség sokféleségét. Hozzásegíthet a reformok létrehozásához és az írott jog és a gyakorlati élet közötti szakadék betöltéséhez is.

A következő előadó: André Félix, a szervező EDF tapasztalatait osztotta meg. Ezek más szervezetekre is adaptálhatók.

Amikor újságírókkal dolgozunk, emberekkel dolgozunk. Olyanokkal, akik nagyon különböznek egymástól. Ezért alkalmazkodnunk kell hozzájuk.

Nekünk magunknak is médiafogyasztóknak kell lennünk. Olvasni kell a híreket, hallgatni vagy nézni azokat, tisztában kell lenni a híradások formai követelményeivel. Meg kell érteni, hogy a különböző hírkibocsátókat mi érdekli, és mi érdekli az egyes újságírókat, riportereket.

Ennek a legegyszerűbb módja, ha passzív módon fogadjuk be a híreket, pl. hír-értesítéseket állítunk be. Ez nagyon hasznos arra, hogy figyeljük a szervezetünk vagy a velünk azonos kategóriába tartozó érdekképviseleti szervek médiában való megjelenését. Vannak erre különböző weboldalak, eszközök is. Meg kell adnunk a témát, ami érdekel minket, és ha az megjelenik a média bármely típusában, már kapjuk is az értesítést.

Ezek közül a Google Alerts a legismertebb, ingyenes és a Google biztosítja.

Másik megoldás: a Talkwalker, ami szintén egy ingyenes felület. André számára ez még hasznosabbnak bizonyult, mert mindenféle média felületekről gyűjt tartalmakat.

A média hírlevelek és az újságok olvasása is hasznos tud lenni. A fontosabb nemzeti, de még a nemzetközi (páneurópai) újságok is állítanak össze hírleveleket. Ezeket általában reggel vagy este kapjuk meg, a főbb hírekkel.

A nemzetközi média vonatkozásában meg kell említeni a hírügynökségeket is, a tartalmaik nemzeti szinten is átvehetők.

Az EDF olyan hírügynökségeket céloz meg, melyek nemzetközi szintérré szólnak, mint a Reuters, ami a leghíresebb, illetve a francia AFP, ami szintén óriási jelentőséggel bír.

Ha átlátjuk, ki ír többet a fogyatékoságról vagy az azzal kapcsolatos kérdésekről, vagy valamilyen szinten akár az egészségügyről is, már tudjuk, hogy kit/kiket kell megcélozni.

André ezen a ponton ismét elmondta: az újságírók is emberek. Épp ezért nincs semmiféle mágia, nincs olyan speciális téma, ami mindegyikük figyelmét felhívja a mi üzenetünkre.

Azoknak, akik a fogyatékosügy területén dolgoznak, nehéz belátni, de a legtöbb embernek fogalma sincs arról, mit jelent a hozzáférhetőség (akadálymentesség). Ha nem mondunk róla egyebet, azt fogják gondolni, hogy pl. csökkentett árú termékekre gondolunk.

El kell ismerni, hogy az újságíróknak bizonyos értelemben hatalma van felettünk. Míg nekünk szükségünk van rájuk, hogy terjesszék a tartalmainkat, ennek fordítottja már nem igaz. Nekik nem feltétlenül van szükségük ránk. Ha nem válaszolunk azonnal, mennek a következő fogyatékosügyi szervezethez, vagy keresnek valami más témát.

Hozzá kell szoknunk ahhoz is, hogy küldünk egy e-mailt, amire utána nem kapunk választ. André saját tapasztalata, hogy 20 e-mail üzenetét hagyta válasz nélkül egy újságíró, majd a 21. alkalommal jött a válasz: „Rendben, ez a téma nagyon érdekes a számomra, találkozunk!”

Ő is rendszeresen ír sajtóközleményeket. Nem küldi el azokat automatikusan minden újságírónak, akivel kapcsolatban van. Ehelyett többnyire inkább egy nagyon specifikus szöveget ír, melynek felvezetése (lead-je) válaszol a „Mit akarunk elérni?”, „Kik vagyunk”?, „Hol”? és a „Mikor?” kérdésekre. Ezt követően hozzáteszi: szükség esetén tud további példákat is küldeni.

A címről azt mondta: ne legyen több tíz szónál. Ha ennél hosszabbat írunk, hajlamosak lehetünk elkalandozni az érzelmek irányába.

Minek kell szerepelnie az első bekezdésben?

„Mit?”, „Hol?”, „Ki?”, „Mikor”?

Ezt követően lehet a „Miért?” és a „Hogyan?” kérdésekre válaszolni, majd személyesebb hangvételű történeteket mesélni.

Az EDF-nél az a bevett szokás, hogy 12-es betűmérettel írnak és igyekeznek a szöveget egy oldalon tartani. Ha ennél terjedelmesebb, némelyik újságíró el sem fogja olvasni.

Itt is érvényes a „kevesebb néha több” elve. Írjunk kevesebbet és fordítsunk több energiát a kapcsolatok kiépítésére. Ez egy játék, aminek vannak bizonyos szabályai. Ha ételt, italt is kínálunk egy nagyobb rendezvényünkön, az újságírók jönni fognak. Ha úgy nézünk rájuk, mint emberekre, akik meg akarnak osztani történeteket másokkal, már nem csupán hirdetőkként tekintünk rájuk.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

HÍR, ÉRDEKESSÉG

Tizenkétezer éves a Föld leghatalmasabb élőlénye, és most felvették a hangját

A tudósok a gyökerek közé helyezett hidrofonok segítségével örökítették meg Pando, egy hatalmas nyárfaliget suttogását az amerikai Utah államban. Ez az összekapcsolt gyökérzetű, 100 hektáron átívelő liget

47 000 szárból áll.

Ezeknek teljesen azonos a DNS-e. Biomasszaként pedig 6000 tonnát nyomnak.

A felvételek rögzítették a fán keresztül rezgő levelek millióinak hangját. Így egyedülálló bepillantást nyújtottak Pando ősi életébe.

Bár a hanganyagok lenyűgözők, értékes eszközként is szolgálnak az ökoszisztémák egészségének megértéséhez. Ezen felül segíthetnek a jövőbeni tudományos vizsgálatokban. Ennek azért van nagy jelentősége, mert a liget létezését az emberi tevékenység komolyan veszélyezteti.

Pando nyárfaliget Utah állam szívében terül el. Neve egy latin kifejezésből ered, azt jelenti: „én terjeszkedek”. A név igen árulkodó: Pando nem csupán egy fa, hanem egy teljes “klónliget”. Alapja egyetlen magányos remegő nyárfa volt: a liget a becslések szerint 12 000 éve él.

Ez az ősi óriás több mint 100 hektáron terül szét. Így a világ leghatalmasabb és egyik legősibb élőlénye – írja a Science Alert.

Nemrég Jeff Rice hangművész megpróbálta megörökíteni Pando hangját. A cél érdekében egy hidrofont helyezett el a fa tövében lévő mélyedésbe. Legnagyobb megdöbbenésére halk, titokzatos hangot észlelt: a több millió levél együttes rezdülését. Zivatar idején felerősödött, és egy kísérteties halk dübörgésre emlékeztetett.

Rice kísérlete azt is feltárta, hogy egy 90 méterrel távolabbi ág megkopogtatása hallható puffanásokat váltott ki. A hang ugyanakkor nem volt érzékelhető a levegőben. Mindez épp Pando összekapcsolt gyökérrendszere miatt volt lehetséges.

A tízezer éves csoda lehet, nem éli túl az emberi tevékenységet. Az élőhelyek megtisztítása és a növényevő populációkat szabályozó természetes ragadozók kiirtása ugyanis komolyan veszélyeztetik létét. Ezért is fontos, hogy minél gyorsabban megértsük a titkait.

A „Remegő óriás” hangja nemcsak csoda, hanem kiáltás is.

Kéri: óvjuk meg, mielőtt suttogása örökre elnémulna.

Forrás: Raketa.hu

KEDVENC RECEPTJEIM

A következő, Karácsonyra javasolt süteményünk: a hókifli. Hozzávalóinak listája majdnem teljesen megegyezik a múlt hónapban ismertetett sajtos rúdével:

- Fél kiló (20-25 evőkanál) liszt (cukorbetegnek durumliszt, gluténérzékenyeknek számukra készített, speciális liszt);
- Egy kocka (25 dkg) sütő margarin;
- 2,5 dkg élesztő;
- Egy kispoharas tejföl (az arra érzékenyeknek laktózmentes);

- Fél kiló sütésálló lekvár (vagy a sárgabarack vagy a vegyes gyümölcs);

Elkészítése:

A hozzávalókat alaposan összedolgozzuk. Érdemes a tésztát a sütés előtti estén elkészíteni. Javasolt 2-3 részre osztani, majd gombócokba gyúrni. Helyezzük egy tálba, takarjuk le konyharuhával, majd így tegyük be a hűtőszekrénybe.

Másnap, mielőtt nekilátnánk a sütésnek, először vágjuk fel a fél kilós sütőlekvárt. Érdemes nagyjából akkora darabokra vágni, amekkorára a kinyújtott tésztát is kiszaggatjuk (ha nincs nagyméretű pogácsaszaggatónk, erre a célra egy nagyszájú bögre is alkalmas lehet). Ha felvágtuk a sütőlekvárt, a gyúródeszkát enyhén lisztezzük meg, majd vegyük ki a hűtőből az egyik gombóc tésztát. Nyújtsuk ki nagyjából fél centi vastagságúra. Szaggassuk ki vagy a pogácsaszaggató, vagy a nagyszájú bögre segítségével. A folyamat közben kapunk kimaradó darabokat. Ezeket gyúrjuk össze, nyújtsuk ki és szaggassuk ki. Ismételjük mindezt addig, amíg a tésztánk teljesen el nem fogy. Ha már nagyon kevés a megmaradt tészta vége, rányomhatjuk valamelyik, még a hűtőben levő gombóc tetejére.

Fogjuk egyesével a kiszaggatott darab tésztákat, és mindegyiknek a közepére helyezünk sütőlekvárt. Gondosan ügyeljünk arra, hogy beleférjen. Maradjon hely a két szélén, nagyjából 2-3 mm. Ha megtöltöttünk egy darabot, feltekerjük, majd a két végét összenyomkodjuk, hogy ne folyjon ki belőle a lekvár. Utána tegyük is egyből a tepsibe.

Ha egy tepsi megtelt, ajánlatos visszatenni a hűtőbe.

Kapcsoljuk be a sütőt, állítsuk 160-180 fok közé. Csak akkor kezdjük neki a sütésnek, amikor már az összes tésztánkat kiszaggattuk és megtöltöttük lekvárral.

Sülési idő: 10-15 perc.

Kiegészítő tanácsok, praktikák:

- Ez a sütemény nem akkor van készen, amikor pirosra sült a teteje.

10-15 perc után vegyük ki a tepsit hőálló kesztyű használata mellett a sütőből. Vegyünk ki egyet a közepéről, ehhez lehetőség szerint használjunk kenőkést. Ha kiemeltük, tegyük félre egy tányérra. A többit gyorsan visszarakjuk sülni. A kivett darabbal várunk, míg hűl egy kicsit. Megfordítjuk, megkopogtatjuk az alját. Ha azt halljuk,

hogy egy kicsit kopog, akkor már ki lehet venni az egész adagot a sütőből.

- A sülési idő attól függ, hogy milyen vastagra hagytuk a tésztát és milyen sűrűn pakoltuk meg a tepsit.
- Ha megsült az összes, igény szerint megszórható porcukorral. Cukorbetegnek az orvos felírhat speciális édesítő készítményt. Ezt is megdarálhatjuk és megszórhatjuk vele. Azt viszont fontos tudni, hogy a sütőlekvárból nincs diabetikus változat.
- Ennek a receptnek a kapcsán sokakban felmerül a kérdés, ezért jó tisztázni: ennek a süteménynek a tetejét nem szükséges megkenni tojással.
- Fontos tudni, hogy idő, mire kihűl, főleg a tészta közepén a lekvár.

Ha minden elkészült, jó étvágyat kívánok a süteményhez!

A HÓNAP VERSE

November havi versként annak a dalnak a magyar nyelvre fordított szövegét teszem közzé, mellyel a szlovén DLAN Egyesület október 20-i rendezvénye zárult.

NE ADD FEL, csak MENJ tovább!

Tiszta volt a látvány,
amikor megláttad ezt a világot.
ég, hegyek, tenger,
fény és horizont.

Minden susogást meghallottál,
Magával ragadott az éneklés,
szeretted hallgatni a madarakat,
Az arcot kipirosító nevetés.
De az árnyoldal szintén

Minden nap megmutatta
Az összes nyomorúságot és szenvedést,
ami az életen végighalad.

Minden megváltozott, erőtlennek érezted magad,
A hang elnémult, a fény most éjszaka,
ez a világ egészen más, mondja a szíved,
a remény ereje marad neked, mint a láng éljen,
soha ne add fel, csak menj tovább,
mert a lélek ereje, a fény elkísér mindenhová.

Most minden utadon
a szeretet mutatja az utat,
A fehér botod pedig
a társad minden nap.

A dal felébreszt,
Felcsendül a csendben,
betöltik a szívedet
a kegyelem szépségével.

Minden megváltozott, erőtlennek érezted magad,
A hang elnémult, a fény most éjszaka,
ez a világ egészen más, mondja a szíved,
a remény ereje marad neked, mint a láng éljen,
soha ne add fel, csak menj tovább,
mert a lélek ereje, a fény elkísér mindenhová.

Gyártó és ötlet: Stane Vidmar

Szöveg: Nataša Klinc

Magyar nyelvre fordította: Gangl Tamás

Siketvakok Országos Egyesülete
HungarianDeafblindAssociation

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.
Telefon: 06-1/209-5829
E-mail: siketvak@siketvak.hu
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél